

Isavia ohf
Reykjavíkflugvelli
101 Reykjavík

Reykjavík 15. febrúar 2016
UST201601-101/K.S.J.
10.04.02

Efni: Tillaga að aðalskipulagi Keflavíkflugvallar 2013 – 2030.

Vísað er til erindis skipulagsfulltrúa Keflavíkflugvallar er barst 11. janúar sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um tillögu að aðalskipulagi Keflavíkflugvallar.

Í tillögunni kemur fram að gert er ráð fyrir aukningu í flugumferð um Keflavíkflugvöll á skipulagstímabilinu. Í lok skipulagstímabilsins er gert ráð fyrir að fjöldi farþega sem fara mun um Keflavíkflugvöll kunni að liggja á bilinu 3-6 milljónir á ári. Í umhverfisskýrslu kemur fram að gert er ráð fyrir aukningu í flugumferð um Keflavíkflugvöll á skipulagstímabilinu. Gert er ráð fyrir að fjöldi flughreyfinga fari úr 18/kls (2010) upp í 40/kls árið 2030.

Til að mæta þessari aukningu er gert ráð fyrir að flugstöð verði stækkuð, hliðum og flughlóðum verði bætt við og að legu NA/SV brautar verði snúið í N/S.

Umhverfisskýrsla

Umhverfisstofnun tekur undir að umhverfispættirnir hljóðvist, loftgæði, landnotkun og fráveita eru skilgreindir sem þýðingarmiklir umhverfispættir þegar umhverfisáhrif af breyttu skipulagi á Keflavíkflugvelli eru skoðaðir.

Hljóðvist

Umhverfisstofnun bendir á að vegna áætlana um nýja N-S braut ætti að skoða áhrif frá henni alveg sérstaklega. Í umhverfisskýrslu segir að: „þar sem ekki liggja fyrir hljóðvistarútreikningar fyrir nýja N/S né NV/SA braut var farin sú leið að yfirfæra áhrif flugumferðar af braut 02/20 á þær brautir. Því ber að taka það mat með ákveðnum fyrirvara þangað til að nákvæmir hljóðvistarútreikningar munu liggja fyrir.“ Að mati Umhverfisstofnunar ættu að liggja fyrir nýjir hljóðvistarútreikningar í skipulagsáætluninni, enda verið að taka ákvarðanir um framtíðarþróun á svæðinu.

Í umfjöllun um loftrýmiseftirlit kemur fram að auk umferðar farþegarflugvéla séu flugsveitir á vegum Atlantshafsbandalagsins að annast loftrýmisgæslu á Íslandi, þannig að 5 herflugvélar F16 séu á Keflavíkflugvelli 4-5 mánuði á ári. Einnig kemur fram að meðan á þessu eftirliti standi megi búast við auknu ónæði af völdum flugumferðar. Að mati Umhverfisstofnunar ættu hljóðvistarútreikningar

fyrir skipulagsáætlunina að byggjast á þeirri umferð sem var um völlinn 2015 að viðbættri umferð herflugvélnanna. Að mati Umhverfisstofnunar nægir ekki að taka mið af mælingum sem voru gerðar árið 1998 í tengslum við veru bandaríkjahers á Keflavíkflugvelli og álykta svo að það teljist líklegt að umfang áhrifa aukist tímabundið að einhverju magni. Að mati Umhverfisstofnunar er mikilvægt að í umhverfisskýrslu sem kynnt er almenningi, komi fram sem gleggstar upplýsingar um þau umhverfisáhrif sem áætlaðar breytingar hafi í för með sér.

Umhverfisstofnun tekur undir það að ákvörðun um staðsetningu og útfærslu flugbrauta hefur bein áhrif á umfang áhrifa en í nágrenni Keflavíkflugvallar er meðal annars íbúðarbyggð, atvinnusvæði, verslun og þjónusta, opin svæði, útivistarsvæði og verndarsvæði eins og fram kemur í umhverfisskýrslu.

Að mati stofnunarinnar er mikilvægt að vöktunaráætlun liggja fyrir og farið sé eftir henni sjá töflu nr. 5.4. Að mati stofnunarinnar er þó lykilatriði að strax sé hafist handa við að kortleggja hljóðvistina eins og hún er í dag til að geta áætlað hljóðvist miðað við væntanlegar breytingar og til að hafa samanburðartölur.

Loftgæði

Í umhverfisskýrslu kemur fram að umfang áhrifa á loftgæði við flugvelli er háð nokkrum þáttum og má þar meðal annars nefna almenn staðbundin loftgæði við flugvöllinn og ríkjandi veðurfar. Bein áhrif á loftgæði eru helst við landingu, flugtak og akstur flugvéla á flugbrautum, frá þjónustubifreiðum flugvallar, við áfyllingu eldsneytis. Óbein áhrif í tengslum við starfsemi flugvallarins eru fyrst og fremst vegna ferða starfsfólks og farþega til og frá flugvallarsvæðinu.

Að mati Umhverfisstofnunar ættu loftgæðaútreikningar fyrir skipulagsáætlunina að byggjast á þeirri umferð sem var um völlinn 2015 að viðbættri umferð þeirra herflugvéla sem getið er um í ofangreindri umfjöllun um hljóðvist. Umhverfisstofnun tekur undir mikilvægi þess að ráðast í mælingar á loftgæðum á Keflavíkflugvelli. Að mati stofnunarinnar er æskilegt að fyrir liggja þekking á núverandi ástandi áður en farið er í stækkun, svo hægt sé að spá til um áhrif stækkunar og aukningu flugumferðar. Að mati Umhverfisstofnunar er sú niðurstaða, að umfang áhrifa á loftgæði liggja ekki fyrir þar sem engar mælingar á loftgæðum hafi farið fram, ekki ásættanleg. Að mati stofnunarinnar þurfa slíkar mælingar að hafa farið fram og ættu að teljast ein af forsendum þess hvernig aðalskipulag Keflavíkflugvallar þróast.

Einnig bendir Umhverfisstofnun á að þó ekki hafi verið gerðar mælingar á loftgæðum er hægt að meta losun frá starfsemi á vellinum m.a. út frá fjölda flugtaka og landinga. Mat á losun er síðan hægt að nota til að reikna dreifingu og styrk mengunarefna. Þetta er venjubundið verklag þegar um er að ræða hugmyndir um uppbyggingu umfangsmikillar mengandi starfsemi. Sem dæmi má nefna að þær verksmiðjur sem til stendur að byggja í nágrenni flugvallarins, í Helguvík, hafa allar lagt fram þannig mat á loftgæðum. Umhverfisstofnun telur mjög mikilvægt að loftgæði verði metin út frá þeim spám um farþegafjölgun sem nú liggja fyrir. Einnig væri æskilegt að skoðuð yrði samlegðaráhrif loftmengunar við iðnaðarsvæðið í Helguvík.

Umhverfisstofnun er ekki sammála að aðalskipulagsáætlun hafi takmörkuð áhrif á umfang og eðli losunar frá flugvélum. Stofnunin bendir á að á grundvelli skipulags er fjöldi snertinga ákvarðaður, og losun fer ekki bara eftir tækni heldur einnig fjölda snertinga.

Umhverfisstofnun tekur undir þá áætlun að innleiða verklag um grænt aðflug og brottflug, koma á skilvirkari stjórnun á akstri flugvéla á flugbrautum og nýta rafmagn á jörðu niðri. Að mati

Umhverfisstofnunar skortir upplýsingar um það hve miklu ofangreind atriði skila í minnkun loftmengunar á flugvellingum og í umhverfi hans. Einnig telur stofnun mikilvægt að íbúar í nágrenni flugvallar fái upplýsingar um það hve mikil mengun í umhverfi þeirra er frá flugvellingum og hve mikið af loftmengun stafar af losun frá jarðefnaeldsneyti frá bílaumferð og annarri mengandi starfsemi, þ.n.t. samlegðaráhrif við iðnaðarsvæðið í Helguvík.

Fráveita

Í greinargerð kemur fram að frá skipulagssvæðinu liggja tvær fráveitulagnir. Fráveita frá eystri hluta skipulagssvæðisins sem er með útrás í Njarðvík, uppfyllir umhverfiskröfur. Frá vestari hluta skipulagssvæðisins fer fráveita til sjávar sunnan við Básenda. Fram kemur í greinargerð að þar er hreinsun skólps ófullnægjandi, útrás til sjávar of stutt og meðferð ofanvatns af flugbrautum, flughlöðum og plönnum er ófullnægjandi. Einnig kemur fram að olúskiljur eru ekki allar í viðunandi ástandi.

Í umhverfisskýrslu kemur fram að flugumferð um Keflavíkurflugvöll krefst meðhöndlunar á afísingarvökva, eldsneyti og öðrum efnum sem geta verið skaðleg umhverfinu komist þau óhindrað út í umhverfið. Einnig kemur fram að fráveitumálum er um margt ábótavant.

Umhverfisstofnun bendir á að öll fráveita skal vera skv. reglugerð um fráveitur og skólp nr. 798/1999. Í umhverfisskýrslu koma fram markmið um endurbætur sem tekin eru úr úttektarskýrslu VSÓ Ráðgjöf frá 2013. Umhverfisstofnun tekur undir markmið sem fram koma m.a. um að allt vatn af mengandi svæðum fari í olúskiljur og settjarnir og að allt skólp verði hreinsað og útrás lengd. Umhverfisstofnun bendir á að einnig þurfi áætlun um að hreinsa settjarnir. Stofnunin tekur undir að gert er ráð fyrir að á skipulagstímabilinu verði ráðist í endurbætur á fráveitumálum eins og lagðar eru til í heildaráætlun fráveitu sem var unnin af VSÓ ráðgjöf 2013. Að mati Umhverfisstofnunar er mikilvægt að öll markmið um úrbætur fráveitu verði tímasett í aðalskipulagsáætluninni.

Umhverfisstofnun bendir á að auk þess að þörf er úrbóta á fráveitu þá þyrfti að koma fram hvernig bregðast á við þeirri miklu fjölgun farþega og starfsmanna sem blasir við. Að mati stofnunarinnar þyrfti einnig að koma fram hvernig fjöldi persónueininga er fundinn og rökstuðningur fyrir því hvernig fráveita er leyst miðað við reiknaðar persónueiningar.

Samgöngur

Umhverfisstofnun tekur undir valkostinn raflest hvað varðar umferð að og frá Keflavíkurflugvelli, þar sem slíkur kostur dregur úr losun frá jarðefnaeldsneyti.

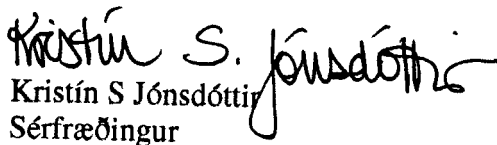
Óvissa

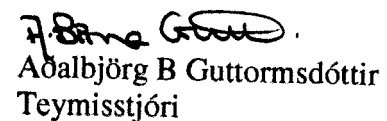
Að mati Umhverfisstofnunar er óásættanlegt að óvissa ríki varðandi stöðu loftgæða nú og áætlun um loftgæði næstu ár á svæði Keflavíkurflugvallar og nærliggjandi svæðum. Tafla 8.1 er ágæt með áformum um vöktun loftgæða með færanlegri mælistöð, en að mati stofnunarinnar ættu mælingar á loftgæðum á flugvellingum að vera lengra komnar þegar flugumferð eykst í þeim mæli sem nú er. Umhverfisstofnun tekur undir að breytt verklag, tækniþróun og hagrænir hvatar geta stuðlað að samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda frá flugumferð ef hún er óbreytt frá ári til árs. En með þeirri miklu aukningu flugumferðar sem hefur verið og er áætluð næstu árin þá er ekki hægt að gera ráð fyrir öðru en að mengunin aukist, neikvæð áhrif losunar munu því aukast á skipulagstímabilinu.

Niðurstaða

Í tillögu að breyttu aðalskipulagi Keflavíkurflugvallar kemur fram að áætluð er mikil aukning á flugumferð og allri þjónustu á svæðinu. Um Keflavíkurflugvöll fer ört vaxandi hópur farþega, og því þarf að stækka þjónustusvæði og vinna með flugbrautir. Umhverfisstofnun leggur áherslu á að öll starfsemi sé skv. lögum og reglugerðum og að vöktun mengandi þátta sé virk og unnið sé að því að halda mengun í lágmarki eins og kostur er. Umhverfisstofnun tekur undir það að óvissa ríkir um umfang áhrifa á umhverfispáttinn loftgæði þar sem ekki liggja fyrir beinar mælingar á loftgæðum við flugvöllinn, en stofnunin telur að hægt væri að meta losun og reikna þannig út dreifingu og styrk mengunarefna. Einnig kemur fram að hljóðmælingar eru ekki nýjar svo hljóðvist í dag er ekki nákvæmlega þekkt. Starfsleyfi hefur verið gefið út fyrir flugvöllinn af Heilbrigðiseftirliti Suðurnesja og skv. vöktunaráætlun og með eftirliti ættu því ofangreind atriði að standa til bóta. Fráveita er ekki í lagi eins og fram kemur í greinargerð og umhverfisskýrslu, en ef uppfylla á kröfur starfsleyfis stendur það einnig til bóta. Að mati Umhverfisstofnunar er mikilvægt að þegar svæðið verður deiliskipulagt verði betri upplýsingar hvað varðar stöðu loftgæða og hljóðvistar og einnig upplýsingar um fjölda persónueininga er fara um fráveitu og hvort áætlanir um fráveitu uppfylli lög og reglugerðir.

Virðingarfyllst

Kristín S Jónsdóttir
Sérfræðingur

Aðalbjörg B Guttormsdóttir
Teymisstjóri